

NIKLAS LINDEBERG

Företagsskattekommitténs slutbetänkande, Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet

Regeringen beslutade den 13 januari 2011 att tillsätta en kommitté med uppdraget att se över beskattningen av bolag.¹ Kommittén antog namnet Företagsskattekommittén och har under utredningens gång lämnat två delbetänkanden.² Den 12 juni 2014 lämnade kommittén sitt slutbetänkande.³ Kommitténs arbete har letts av ordföranden tillika ledamoten av Europeiska revisionsrätten HG Wessberg. Övriga ledamöter har varit styrelseordföranden Rune Andersson, Skatteverkets generaldirektör Ingemar Hansson, docent Åsa Hansson, professor Peter Melz och justitierådet Anita Saldén Enérus. I denna artikel redogörs översiktligt för de förslag och överväganden som lämnas i kommitténs slutbetänkande.

1 INLEDNING

Företagsskattekommitténs uppdrag har varit att lämna förslag på ett nytt system för beskattning av bolag. De föreslagna reglerna ska öka den skattemässiga neutraliteten mellan eget och lånat kapital och om möjligt ersätta de nuvarande reglerna om ränteavdragsbegränsningar. Utöver detta har kommittén haft i uppdrag att mot bakgrund av den ökade internationaliseringen se över nuvarande regler för koncernbidrag och underprisöverlåtelser. Dessutom har kommittén haft i uppdrag att lämna ett förslag om källskatt på räntebetalningar till utlandet.

2 SAMHÄLLSEKONOMISKA UTGÅNGSPUNKTER

Enligt kommittén saknas det samhällsekonomiska motiv för att skattemässigt gynna vissa finansieringsformer, investeringar eller branscher framför andra. Det finns snarare goda skäl att behandla olika finansie-

1 Dir. 2011:1, Översyn av företagsbeskattningen.

2 SOU 2012:3, Skatteincitament för riskkapital, och SOU 2012:66, Skatteincitament för forskning och utveckling.

3 SOU 2014:40, Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet.

ringsformer, investeringar och branscher skattemässigt lika. I utformningen av ett nytt bolagsskattesystem har en utgångspunkt för kommittén därför varit att utjämna den skattemässiga skillnaden mellan eget och lånat kapital.

En annan utgångspunkt har varit att de föreslagna reglerna i så liten omfattning som möjligt ska påverka ekonomiska val. Det är önskvärt att investeringar som är lönsamma före skatt också är lönsamma efter skatt, och att investeringar som är olönsamma före skatt är olönsamma efter skatt.

Det är också önskvärt att ha generella regler som motverkar en urholkning av den svenska bolagsskattebasen. Multinationella företag har incitament att redovisa sina vinster i länder där vinsterna beskattas lågt och att dra av sina kostnader i länder där det skattemässiga värdet av avdragen är stort. Mot denna bakgrund har en tredje utgångspunkt varit att de föreslagna reglerna ska innebära små möjligheter att via ränteavdrag föra ut vinster ur Sverige och en låg skatt på vinster som redovisas i Sverige.

3 JÄMFÖRELSE OCH VAL MELLAN OLIKA MODELLER

Det har på senare tid publicerats en hel del nationalekonomisk forskning om olika metoder för att utjämna den skattemässiga skillnaden mellan eget och lånat kapital. De mest avhandlade modellerna benämns vanligen ACE (Allowance for Corporate Equity) och CBIT (Comprehensive Business Income Tax). I båda modellerna jämföras den skattemässiga behandlingen av eget och lånat kapital. I ACE-modellen sker det genom att medge avdrag för både räntor och (en schablonmässigt beräknad) utdelning. Enligt CBIT-modellen får avdrag inte göras vare sig för räntor eller för utdelning. Dessa modeller försöker således utjämna den skattemässiga skillnaden mellan eget och lånat kapital på olika sätt. I den akademiska världen finns det anhängare av båda modellerna, men de förespråkas sällan i konkreta policydiskussioner. Några länder har infört regler som kan liknas vid en ACE-modell. Det gäller till exempel Italien och Belgien. Kommitténs direktiv tar upp de här två modellerna, och de har också av det skälet varit en naturlig utgångspunkt för kommitténs arbete med utformningen av en för Sverige lämplig modell.

Kommitténs arbete med att ta fram ett förslag till bolagsskattesystem har präglats av målsättningen att utforma generella regler för ränteavdrag som förhindrar att den svenska bolagsskattebasen eroderas och att utforma ett system som är mer neutralt i behandlingen av eget och lånat kapital.

Inspiration och idéer har inhämtats både från den nationalekonomiska forskningslitteraturen och från skattesystem i andra länder.

För att ett nytt skattesystem ska kunna bli verklighet ställs en rad krav på dess egenskaper. Det måste ha de ekonomiska och juridiska egenskaperna som gör det såväl lämpligt som möjligt att införa reglerna. För att på ett systematiskt sätt kunna jämföra olika modeller med varandra har kommittén tagit fram en lista med punkter, där var och en av punkterna motsvarar en egenskap som har varit en viktig grund för värdering av modellerna. Listan innehåller flera ekonomiska kriterier. Ett sådant är att det är önskvärt att reglerna reducerar den skattemässiga olikbehandlingen mellan eget och lånat kapital. Vidare är det önskvärt att reglerna har positiva effekter på realinvesteringar, företagslokalisering och vinstredovisning i Sverige. De andra kriterierna som ingår i listan är att reglerna ska motverka av lagstiftaren icke avsedd skatteplanering och att de ska vara enkla att förstå och tillämpa.

Av de modeller som kommittén har diskuterat gjordes en första grovsällning. Fyra modeller valdes ut för att jämföras utifrån punkterna i listan. Kommittén valde att därifrån gå vidare med två av modellerna som hade tydliga förstag framför övriga: en modell med ett s.k. finansieringsavdrag och en s.k. EBIT/DA-modell. I betänkandet lämnas två förslag, ett huvudförslag om finansieringsavdrag och ett alternativt förslag baserat på EBIT/DA-modellen. Kommittén anser att huvudförslaget i flera avseenden har förstag framför det alternativa förslaget.

4 KOMMITTÉNS HUVUDFÖRSLAG TILL ETT NYTT BOLAGSSKATTESYSTEM

Förslaget om ett finansieringsavdrag består av två delar. I den första delen begränsas avdragen för räntekostnader och andra finansiella kostnader genom att enbart finansiella kostnader som motsvaras av finansiella intäkter får dras av. Därutöver får inga avdrag för finansiella kostnader göras. Förslaget innebär således att avdrag inte längre får göras för negativt finansnetto.

Förslagets andra del består av ett schablonmässigt beräknat avdrag som ersätter den slopade avdragsrätten för faktiska finansieringskostnader – ett finansieringsavdrag. Avdraget uppgår till 25 procent av företagets skattemässiga resultat före nämnda avdrag och får göras oavsett om företaget har motsvarande faktiska kostnader eller inte. Finansieringsavdraget motsvarar en sänkning av bolagsskattesatsen med 5,5 procentenheter.

4.1 Begränsning av avdragsrätten för finansiella kostnader

Att utjämna skillnaden i skattemässig behandling av lånat och eget kapital är kommitténs främsta uppdrag. Som tidigare nämnts är det enligt kommittén samhällsekonomiskt motiverat att behandla lånat och eget kapital lika skattemässigt. I dag får dock bara kostnaderna för lånat kapital dras av. Ett sätt att uppnå neutralitet är därmed att avskaffa avdragsrätten för räntor så att kostnader för vare sig eget eller lånat kapital får dras av. Ett ytterligare skäl till att avskaffa avdragsrätten för räntor är att det har förekommit omfattande skatteplanering med ränteavdrag som har visat sig svår att motverka. Genom att helt slopa avdragsrätten för räntor minskar incitamenten för skatteplanering med ränteavdrag kraftigt. Både principiella och praktiska skäl talar därför för ett avskaffande av ränteavdragsrätten.

Förslaget innebär inte att avdrag nekas för alla finansiella kostnader, utan enbart för ett negativt finansnetto. Bakgrunden till detta är att det är vanligt att företag samtidigt har stora finansiella intäkter och finansiella kostnader. Om avdrag skulle nekas för bruttot av finansiella kostnader skulle det uppstå en kedjebeskattnings av finansiella kostnader i bolagssektorn. Det skulle också bli orimliga effekter för bland annat finansiella företag vars verksamhet består av in- och utlåning av pengar. Dessa företag skulle få full skatteplikt för sina ränteintäkter samtidigt som de inte får dra av några räntekostnader alls.

En viktig princip i det svenska bolagsskattesystemet är att en verksamhet som bedrivs i en koncern ska beskattas likvärdigt med en verksamhet som bedrivs inom ett enda företag. För att upprätthålla denna princip tillåts företag med positivt finansnetto kvitta dessa mot negativt finansnetto från företag i samma koncern. Utjämningen liknar till sin konstruktion koncernbidragen, men i stället för att föra över ett positivt underlag är det företaget med negativt finansnetto som avhänder sig detta och företaget med positivt finansnetto som tillgodogör sig ett avdrag. Något krav på förmögenhetsöverföring uppställs inte. Båda företagen ska dock redovisa kvittningen i inkomstdeklarationen.

I princip alla kostnader som i ekonomisk mening är en räntekostnad ska omfattas av avdragsbegränsningen. Det är emellertid relativt enkelt att i vissa situationer omvandla ränta till andra former av finansiella kostnader eller intäkter, som valutakurseffekter, kapitalvinster och kapitalförluster samt hyresintäkter och hyreskostnader. Av praktiska skäl måste därför principen om att det är ränta i ekonomisk mening som ska begränsas

frångås i vissa fall. För att undvika gränsdragningsproblem utvidgas definitionen till att omfatta också andra finansiella kostnader.

Termen finansiell kostnad används i den nya lagstiftningen som en särskild skatterättslig benämning på de kostnader för vilka avdragsrätten begränsas. Den föreslagna definitionen av finansiella kostnader har stora likheter med definitionen av finansiella kostnader inom redovisningen. Med finansiell kostnad avses förutom ränta även bland annat valutakursförluster, skattepliktiga förluster på finansiella instrument, utdelningar som får dras av och räntedelen av vissa hyresbetalningar. Av förenklings-skäl undantas vissa typer av räntor, till exempel implicita räntor i vanliga leverantörsskulder. Räntekomponenter i fastighets- och lokalyror samt korttidshyror av olika slag kommer normalt inte heller att omfattas. För intäkter som motsvarar finansiella kostnader används begreppet finansiella intäkter.

I första hand omfattar förslaget aktiebolag. Även övriga juridiska personer som inkomstbeskattas enligt samma regler som aktiebolagen, som ekonomiska föreningar, omfattas av förslaget. Av systemskäl omfattas även handelsbolag av avdragsbegränsningen. Det föreslås även en rätt för delägare som är juridiska personer att i vissa fall kvitta finansnetto i handelsbolag mot den juridiska personens finansnetto. Avdragsbegränsningen gäller inte för enskilda näringsidkare och påverkar inte heller på något annat sätt privatpersoners avdragsrätt för räntor eller andra finansiella kostnader.

I och med att förslaget innebär ett fullständigt slopande av avdragsrätten för negativa finansnetton gör kommittén bedömningen att de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna kan avskaffas.

4.2 Finansieringsavdraget

Den avskaffade avdragsrätten för negativt finansnetto ersätts med ett finansieringsavdrag. Finansieringsavdraget är 25 procent av ett underlag som utgörs av det skattemässiga resultatet före avdraget. Syftet med finansieringsavdraget är att sänka beskattningen av avkastningen på investeringar, oavsett hur investeringarna finansieras. Finansieringsavdragets effekt på företagens skattebetalningar kommer att vara exakt densamma som effekten av en sänkning av bolagsskattesatsen med 5,5 procentenheter. Med ett finansieringsavdrag blir det tydligt att den slojade avdragsrätten för negativt finansnetto ersätts av ett annat avdrag som är oberoende av om företag finansieras med lånat eller eget kapital.

4.3 Särskilda regler för finansiell verksamhet

Ett avdragsförbud för negativt finansnetto innebär att eget och lånat kapital behandlas skattemässigt lika i de företag som har negativt finansnetto, det vill säga i de allra flesta företag som inte bedriver finansiell verksamhet. I företag som har positivt finansnetto kvarstår däremot den skattemässiga fördelen för lånat kapital. Banker och andra finansiella företag har som affärsidé att låna in pengar för att låna ut dem till en högre ränta. De har följaktligen normalt ett positivt finansnetto och påverkas därmed inte av avdragsbegränsningen samtidigt som de får göra finansieringsavdrag. Avdragsförbudet får därför inte någon styrande effekt på finansieringsvalet i dessa företag. Kommittén lämnar av det skälet förslag om att banker och andra finansiella företag ska ta upp en schablonintäkt som baseras på deras skulder. På så sätt påverkas också finansieringsvalet i de finansiella företagen.

Schablonintäkten beräknas på ett underlag som motsvarar underlaget för den stabilitetsavgift som finansiella företag betalar för att bidra till den finansiella stabiliteten. Den grupp av företag som ska ta upp schablonintäkten är i huvudsak de som betalar stabilitetsavgift. Därutöver tillkommer utländska finansiella företag som bedriver verksamhet i Sverige via filial. Underlaget för schablonintäkten utgörs av det finansiella företags skulder och avsättningar med avdrag för obeskattade reserver. Underlaget får minskas med skulder till andra finansiella företag inom samma concern som också ska ta upp en schablonintäkt. Även vissa efterställda lån får dras av från underlaget.

I syfte att minska risken för att beräkningen av schablonintäkten kommer i konflikt med det EU-rättsliga regelverket föreslås en rätt till avräkning av sådan utländsk skatt som motsvarar den inkomstskatt som är hänförlig till schablonintäkten.

5 IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER
Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016. Lagförslaget kompletteras med ett antal övergångsbestämmelser.

Fysiska personer som är delägare i handelsbolag kommer inte att få avdrag för negativt finansnetto i handelsbolaget. Till skillnad från juridiska personer kommer de inte att få något finansieringsavdrag som kompenserar för den slopade avdragsrätten. I syfte att underlätta omstruktureringar från handelsbolag till aktiebolag föreslås att handelsbolag under en begränsad period ska få vara part i en underprisöverlåtelse. Avsikten är att

fysiska personer som är delägare i handelsbolag utan skattekonsekvenser ska kunna föra över verksamheten till ett aktiebolag och därmed fortsättningsvis få göra finansieringsavdrag i aktiebolaget.

Det föreslås även övergångsbestämmelser för att säkerställa att inga oavsedda effekter uppstår vid ikraftträdandet genom att använda företag med olika räkenskapsår. Det gäller även avseende koncernbidrag som lämnas i syfte att flytta skatteunderlag från tiden innan ikraftträdandet till efter.

Avsättningar till periodiseringsfond och säkerhetsreserv som gjorts före ikraftträdandet ska återföras till beskattning till samma skattesats som gällde vid avsättningen. De ska därför kvoterats upp om återföringen sker efter ikraftträdandet. Dessa ändringar bidrar också till förslaget kortfristiga finansiering.

Det föreslås även en övergångsbestämmelse om nedkvotering till hälften av tidigare års underskott vid ikraftträdandet. Kvoteringen genomförs också som ett led i den kortsiktiga finansieringen av förslaget.

6 FINANSIERING OCH FÖRENKLINGAR

Kommittén föreslår en fullt finansierad reform. Det 25-procentiga finansieringsavdraget finansieras till stor del genom att negativa finansnetton inte får dras av, men inte helt. Därför lämnas ytterligare finansieringsförslag. Det föreslås att skadeförsäkringsföretagens skattemässiga avsättningar till säkerhetsreserv ska räntebeläggas, att avdragsrätten för räntekostnader på vissa efterställda lån i kreditinstitut ska slopas samt att reglerna för räntebeläggning av periodiseringsfonder ska ändras. Därutöver lämnas finansieringsförslag som är mer av engångskaraktär och som ska täcka de ökade offentligfinansiella kostnaderna på kort sikt. Dessa finansieringsförslag lämnas i form av övergångsbestämmelser och redogörs för i tidigare avsnitt (återföring av periodiseringsfond och avsättning till säkerhetsreserv samt nedkvotering av tidigare års underskott).

Kommittén lämnar vidare förslag på två förenklingsåtgärder. Det föreslås mindre justeringar i reglerna om behandling av underskott vid ägarförändringar och en reglering av tidpunkten för värdeöverföring i samband med koncernbidrag.

Ändringen i underskottsreglerna avser undantagsregeln i 40 kap. 16 a § inkomstskattelagen (1999:1229) som gäller i de fall ägarförändringen skett genom ett kapitaltillskott. I syfte att undanröja vissa tillämpningssvårigheter med den nuvarande regeln föreslår kommittén att beviskravet för när förvärvaren genom förvärvet har fått tillgångar av verkligt och särskilt

värde ska lättas upp. Det föreslås även en omformulering av bestämmelsen i syfte att säkerställa att förvärvaren vid ett förvärv genom kapitaltillskott inte får behålla vare sig en större eller en mindre del av underskottet än vad som hade blivit resultatet om det bestämmande inflytandet uppnåts genom ett direkt förvärv av befintliga aktier i företaget. Således föreslås att utgiften för förvärvet vid tillämpning av beloppsspärren ska bestämmas till ett belopp som motsvarar det lägsta av den faktiska utgiften och verkligt och särskilt värde på tillgångarna i företaget som belöper sig på förvärvarens andel efter ägarförändringen. Vid beräkningen av värdet på tillgångarna i företaget ska själva kapitaltillskottet inte räknas med.

Kommittén föreslår även att det krav på värdeöverföring i samband med koncernbidrag som i dag följer av praxis ska kodifieras. Värdeöverföringen ska göras senast vid den tidpunkt då inkomstdeklarationen för beskattningsåret ska lämnas.

7 KOMMITTÉNS ALTERNATIVA FÖRSLAG

För att ge lagstiftaren valmöjlighet lämnar kommittén även ett alternativt förslag till förändrad bolagsbeskattning som är baserat på den s.k. EBIT/DA-modellen. Det alternativa förslaget utgörs av en bolagsskattesatssänkning med 3,5 procentenheter i kombination med en, jämfört med huvudförslaget, mindre restriktiv avdragsbegränsning. Även i detta förslag får finansiella kostnader som motsvaras av finansiella intäkter dras av. Därutöver får avdrag göras med högst 20 procent av företagets rörelseresultat (EBIT). Kommittén anser att EBIT (Earnings Before Interest and Taxes) är ett bättre underlag för en sådan avdragsbegränsning än EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization).

Det alternativa förslaget består således också av två huvuddelar, en begränsning av avdragsrätten för negativa finansnetton och en bolagsskattesatssänkning. Förslaget är kalibrerat så att den totala skattebelastningen ska vara oförändrad för näringslivet före och efter reformen. Liksom i huvudförslaget ingår en schablonintäkt för finansiella företag, som även i detta förslag kommer att leda till i stort sett oförändrad beskattning av finansiell sektor före och efter reformen.

Förslaget har stora likheter med huvudförslaget. Det omfattar samma slags företag som huvudförslaget, det vill säga bolagsskattepliktiga aktiebolag, övriga juridiska personer som beskattas som aktiebolag och handelsbolag. Utjämnning av finansnetto mellan företag i samma koncern får göras även i det alternativa förslaget. Definitionen av finansiella intäkter

och kostnader överensstämmer med definitionen i huvudförslaget. Liksom för huvudförslaget gäller avdragsbegränsningen för ett negativt finansnetto. En del av negativt finansnetto får dras av, det är således inte fråga om ett fullständigt slopande av avdragsrätten som i huvudförslaget, men även det alternativa förslaget innebär en skärpning jämfört med vad som gäller i dag. Den skattemässiga olikbehandlingen mellan eget och lånat kapital kvarstår i viss mån, om än i mindre utsträckning än i dag. Av den anledningen anser kommittén att det är motiverat att behålla dagens ränteavdragsbegränsningsregler som syftar till att motverka skatteplanering med hjälp av koncerninterna lån.

Trots likheterna finns ett antal väsentliga skillnader mellan förslagen. Som nämnts föreslås att de befintliga ränteavdragsbegränsningsreglerna ska finnas kvar i det alternativa förslaget. I det alternativa förslaget tillåts, i syfte att jämna ut effekterna av avdragsbegränsningen över en konjunkturcykel, rullning av nekade avdrag för negativa finansnetton i upp till sex år. Rullning av nekade avdrag för negativa finansnetton i det alternativa förslaget motiverar att det även införs spärregler vid ägarskiften. Av enkelhetsskäl föreslås att sparade negativa finansnetton helt faller bort vid ägarskiften.

Som framgår ovan kräver det alternativa förslaget fler kompletterande regler än huvudförslaget med högre grad av komplexitet som följd. Skillnaderna i förhållande till huvudförslaget har huvudsakligen sin grund i att huvudförslaget fullständigt jämnar ut den skattemässiga behandlingen mellan lånat och eget kapital, medan det alternativa förslaget enbart minskar olikbehandlingen. Denna skillnad får till följd att reglerna i huvudförslaget blir enklare, att effekterna på realekonomin blir större och att kompletterande regler mot missbruk av avdragsrätten för räntor inte behövs.

8 ÖVRIGA BEHANDLADE FRÅGOR

Kommittén har även gjort en översyn av reglerna om koncernbidrag, koncernavdrag och underprisöverlåtelse i enlighet med vad som anges i direktiven. Bedömningen är att dessa regelverk fungerar bra utifrån deras syften, att de är förenliga med EU-rätten och att de för närvarande inte behöver ändras.

I enlighet med direktiven lämnar kommittén även ett fullständigt förslag om en s.k. källskatt på räntebetalningar till utlandet. Kommittén anser emellertid att varken huvudförslaget eller det alternativa förslaget behöver kompletteras med en sådan källskatt.

9 KONSEKVENSER AV REFORMEN

Såväl huvudförslaget som det alternativa förslaget medför högre räntekostnader för företag med negativt finansnetto. Det rör sig dock inte om någon kraftig fördyring. Vid dagens låneräntenivå på omkring 3 procent innebär huvudförslagets slopade avdrag för negativt finansnetto att räntekostnaderna efter skatt blir 0,5 procentenheter högre än med dagens skatteregler. Vid ett mer normalt räntekostnadsläge på 5 procent blir räntekostnaden efter skatt 0,82 procentenheter högre än med dagens skatteregler.

Förslagen innebär en omfördelning av bolagsskattebetalningarna inom näringslivet. Som en följd av avdragsbegränsningarna innebär båda förslagen att högt belånade företag i allmänhet får betala mer i bolagsskatt än med dagens skatteregler. Som en följd av finansieringsavdraget respektive den sänkta bolagsskattesatsen (som föreslås kombineras med EBIT-modellen) innebär båda förslagen att högavkastande investeringar i allmänhet beskattas lägre än med dagens skatteregler. Om ett enskilt företag får högre eller lägre beskattning än i dag beror därför på kombinationen av belåningsgrad och avkastningsnivån på företagets investeringar.

De föreslagna reglerna bedöms inte medföra någon större förändring av företagens administrativa kostnader. Reglerna bedöms medföra vissa ökade kostnader för Skatteverket och för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Båda förslagen bedöms leda till ökad soliditet i företagen och en samhällsekonomiskt bättre sammansättning av näringslivets investeringar. På sikt bedöms detta leda till högre produktivitet och därmed högre löner och högre BNP.

10 RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDEN

Kommitténs ledamöter har möjlighet att reservera sig mot hela eller delar av kommitténs förslag. Samtliga ledamöter, sakkunniga och experter har beretts möjlighet att komma in med särskilda yttranden.

Generellt är de som har yttrat sig positiva till ambitionen att utjämna skillnaden i skattemässig behandling av eget och lånat kapital. Flera uttrycker att grunddragen i huvudförslaget är bra. Vissa är dock av uppfattningen att ett fullständigt slopande av avdragsrätten för negativt finansnetto är alltför långtgående. Flera har också uttryckt besvikelse över att beskattningen av ägarna inte har getts tillräckligt utrymme. Kommittén kritiserar även i flera yttranden för att ha haft ett alltför fiskalt perspektiv på förslagen och att riskerna för skatteundandragande har kommit i första hand.

Två ledamöter har reserverat sig mot särskilda delar i förslaget.

Åsa Hansson kan inte ställa sig bakom den kortsiktiga finansieringslösningen att vid ikraftträdandet kvotera ned befintliga underskott till hälften. Hon anser att åtgärden är teoretiskt omotiverad och strider mot det kommittén ska åstadkomma enligt direktiven. Ett bättre alternativ är enligt Åsa Hansson att finansiera det temporära underskott som uppstår genom att införa finansieringsavdraget successivt, där ett lägre avdrag medges inledningsvis, och genom en sänkning av bolagsskattesatsen med en något mindre procentsats i det alternativa förslaget.

Anita Saldén Enérus reserverar sig mot förslaget om hur räntekomponenten i hyreskostnader ska behandlas. Hon ansluter sig till det förslag som förs fram i ett särskilt yttrande av sakkunniga Linda Haggren m.fl. vilket innebär att en uppdelning av hyreskostnader bara ska ske när hyran egentligen är ett förtäckt köp, det vill säga vid s.k. finansiell leasing. Reglerna om detta bör enligt förslaget i yttrandet utformas i likhet med vad som gäller i redovisningen.

Den övriga kritik som framställts mot förslaget i de särskilda yttrandena sammanfaller till viss del. Vissa delar kritiserar återkommande i flera yttranden. Det gäller bland annat förslaget om kvotering av befintliga underskott. Många är starkt kritiska och menar att förslaget skadar mindre, innovativa företag och att förslaget kan anses som ett retroaktivt ingrepp. Sakkunnige Sven-Olof Lodin anser att en lämpligare lösning på det statsfinansiella balansproblemet de första åren efter reformen kan vara att under exempelvis fem år begränsa rätten till avdrag för de tidigare underskotten till högst 20 procent av dessa underskott per år, eller alternativt till högst 25 procent av den skattepliktiga vinsten före finansieringsavdraget.

Ett annat förslag som kritiserar från flera håll är behandlingen av fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Dessa delägare kommer att omfattas av avdragsbegränsningen men inte få något finansieringsavdrag. Det medför att beskattningen av deras inkomster från handelsbolaget kommer att öka väsentligt. Flera av de som har yttrat sig menar att problemet med skatteundandragande som föranlett den föreslagna utformningen bör kunna hanteras på annat, mer precist, sätt.

Vidare är det flera som kritiserar att kommittén inte utrett mer omfattande ändringar i reglerna om tidigare års underskott vid ägarförändringar. Den föreslagna ändringen av ventilen anses av många inte vara tillräckligt stor, alternativt felaktigt utformad. Flera har efterfrågat regler om att underskotten bör få behållas i sin helhet när samma verksamhet bedrivs vidare av den nya ägaren.

Andra brister som lyfts fram är avsaknaden av rullning av negativt finansnetto i huvudförslaget, de små skillnaderna mellan huvudförslaget och det alternativa förslaget samt den tidigare nämnda behandlingen av räntedelen i en hyreskostnad.

Bankföreningens expert Lena Swedenborg är starkt kritisk mot den föreslagna schablonintäkten för finansiell sektor och mot den slopade avdragsrätten för efterställda lån. Hon föreslår i stället att den finansiella sektorn helt undantas från förslaget om modellen inte passar för dem.

Niklas Lindeberg är departementssekreterare vid Finansdepartementet och har varit sekreterare i Företagsskattekommittén.